

HYVÄN KOHTELUN SUUNNITELMA

Pienryhmäkoti Jukola

HaRaMaN Oy

Dokumentin piirroshahmojen kuvat on tuotettu tekoälyllä

SISÄLLYSLUETTELO

1. Hyvä kohtelu Jukolassa
2. Pienryhmäkoti Jukola
3. Jukolan arvot: Kunnioitus, Läpinäkyvyys, Vaikuttavuus
4. Jukolan väki
5. Omaohjaajat
6. Hyvä kohtelu ja kasvatus Jukolassa
7. Sijoitus Jukolaan
8. Keskeiset käsitteet sijaishuollossa
9. Jukolan säännöt
10. Jukolan aikataulut
11. Kasvatuksen perusteita Jukolassa
12. Nuorten osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet Jukolassa
13. Nuorten kohtaaminen, itsemääräämisoikeus ja yksityisyys
14. Dokumentointi (kirjaaminen) Jukolassa
15. Miten nuori saa tietoa hänestä Jukolassa tehdyistä kirjauksista?
16. Kasvatukselliset rajat Jukolassa
17. Turvallisuus Jukolassa
18. Rajoitustoimenpiteet Jukolassa
19. Rajoitustoimenpiteiden jälkeinen aika Jukolassa
20. Nuorten oikeusturvakeinot
21. Mihin ottaa yhteyttä ongelmatilanteissa?

Hyvä kohtelu sijaishuollossa

Lastensuojelulain mukaan jokaisen lastensuojelulaitoksen täytyy tehdä suunnitelma, siitä miten lapsia kohdellaan hyvin ja oikeudenmukaisesti.

Asiakkaiden on tärkeää osallistua Hyvän kohtelun suunnitelman tekemiseen.

Hyvän kohtelun suunnitelmaa tehtäessä pohdittiin Jukolassa yhdessä:

- Mikä on Pienryhmäkoti Jukola?
- Miten Jukolan arvot näkyvät arjessamme?
- Millaisia sääntöjä & aikatauluja on Jukolassa?
- Ketä työskentelee Jukolassa?
- Mitä tarkoittaa omaohjaajuus?
- Mitä tarkoittaa hyvä kohtelu Jukolassa?
- Miten Jukolaan päästään tai päädytään?
- Mitä tarkoittavat ”assu”, ”kuukkari”, ”rajarit” tai hoito- ja kasvatussuunnitelma?
- Millaisia ovat Jukolan aikataulut ja säännöt?
- Mihin kasvatus Jukolassa perustuu?
- Miten nuoret osallistuvat ja vaikuttavat Jukolassa?
- Miten nuorten kohtaaminen, yksityisyys & itsemääräämisoikeus toteutuvat Jukolassa?
- Mitä ja miksi nuorista kirjoitetaan ”rapsoihin”, ”kuukkareihin” ja muihin dokumentteihin?
- Miten nuori voi saada tietoa hänestä tehdyistä kirjauksista?
- Millaisia ovat kasvatukselliset rajat Jukolassa ja mihin ne perustuvat?
- Mitä tarkoittaa turvallisuus Jukolassa ja miksi se on tärkeää?
- Millaisia ovat rajoitustoimenpiteet Jukolassa ja mihin ne perustuvat?
- Mitä tapahtuu rajoitustoimenpiteiden jälkeen?
- Kuka valvoo Jukolan toimintaa ja kenelle voi ”valittaa”?
- Mitä ovat nuorten oikeusturvakeinot?

Asiakkaat osallistuivat suunnitelman laadintaan keskustelun ja anonyymien sähköisten kyselyiden avulla.

Muistilapuissa on otteita asiakaskyselyiden tuloksista ja nuorten kommentteja.

PIENRYHMÄKOTI JUKOLA

Pienryhmäkoti Jukola on sijaishuollon laitoshoidon perustason asumisyksikkö. Pienryhmäkoti Jukola sijaitsee Lahdessa, Launeella. Jukolassa on sijoituttuna 7 nuorta, iältään 12-17 -vuotta.

Suurissa (n. 20m²) asiakashuoneissa on oma wc ja suihku. Jukolan toimitilat ja sijainti mahdollistavat erinomaisen toimintaympäristön asiakkaiden itsenäistymisen tukemiseen ja oman elämän hallinnan taitojen opetteluun vahvassa henkilöstön ohjauksessa.

Jukolassa asiakkailla on käytössä elokuva-/ pelihuone, suuri neuvottelutila, sekä sauna. Piha on suuri puutarhamainen nurmikkopiha. Launeen kaupunginosa Lahdessa on rauhallista omakotitaloaluetta.

Pienryhmäkoti Jukola on nuorille turvallinen ja kannustava ympäristö, jossa ottaa vastaan elämän mukanaan tuomat haasteet.

....

Pienryhmäkotiimme saapuvien nuorten kohdalla sijoitus lastensuojeluun merkitsee mahdollisuutta oman elämän positiiviseen muutokseen.

”Jukolassa nuorilla, ja tietenkin myös heidän perheillään, on oikeus tulla nähdyksi ja kuulluiksi.”
Vastausten keskiarvo **4,0** (1-5)

”Minä Viihdyn Jukolassa.”
vastausten keskiarvo **4,0** (1-5).

”Jukolan aikuiset ajattelevat, että jokaisella sijoitetulla nuorella on oikeus olla oman elämänsä sankari, ja nuoruudessa kaikilla onkin mahdollisuudet mihin tahansa.”

100% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

Jukolan arvot:

Kunnioitus
Läpinäkyvyys
Vaikuttavuus

Pienryhmäkoti Jukolassa jokaisella nuorella on oikeus olla oma itsensä. Pienryhmäkodin ohjauskäytännöissä keskeistä on hyvän näkeminen jokaisessa asiakkaassa, sekä reflektiivinen ja yksilölähtöinen työote.

Pienryhmäkoti Jukolan toiminta on lainmukaista, hyvin perusteltua ja läpinäkyvää. Pienryhmäkodin kaikki arjen käytännöt ovat perusteltuja ja arjen käytänteitä arvioidaan yhdessä asiakkaiden kanssa.

Pienryhmäkoti Jukolan toiminta on tavoitteellista ja toiminnan tavoitteena on aina asiakasprosessien vaikuttavuus. keskiössä on sijoitetun nuoren ja perheen oman toimijuuden vahvistuminen ja kestävän muutoksen aikaan saaminen nuoren ja perheen elämässä.

”Jukolassa tavoitteena on positiivisen muutoksen aikaansaaminen nuoren elämässä, saavuttamalla pienryhmäkodin arjessa yksilöllisesti asetetut tavoitteet ja päämäärät.”
Yli 83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

”Ohjaajat auttavat minua saavuttamaan tavoitteeni.”
Yli 83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

Jukolan väki

”Jukolan ohjaajat pyrkivät auttamaan minua.”
Yli 83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

”Henkilöstö kohtelee minua hyvin Jukolassa.”
vastausten keskiarvo **4,2** (1-5).

- Pienryhmäkoti Jukolassa työskentelee riittävä määrä vakinaista hoito- ja kasvatustyöstä vastuussa olevaa henkilöstöä.
- Nuorelle nimetään omaohjaaja, joka toimii vastuutyöntekijänä nuoren arjen asioissa.
- Työntekijöiden velvollisuus on huolehtia Jukolaan sijoitetuista nuorista.
- Työntekijöiden tehtäviin kuuluu mm.:
  - Hoitaa ja kasvattaa nuoria, sekä huolehtia siitä, että nuoren oikeudet toteutuvat sijoituksen aikana.
  - Varmistaa, että nuori saa tuen, jota tarvitsee.
  - Tehdä suunnitelmallista työtä nuoren kanssa, jotta tilanne paranee ja sijoituksen taustalla olevat syyt voidaan poistaa.
- Jukolan ohjaajat ovat kaikki erilaisia ammattilaisia, jotta jokainen nuori voi löytää aikuisen, jonka kanssa yhteistyö on mahdollista.
- Jukolassa tuetaan nuorten kasvua ja kehitystä kohti parempaa ja nuoren itsensä näköistä tulevaisuutta.
- Nuorten arkea arvioidaan asiakassuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden näkökulmasta kuukausittain, yhdessä nuoren itsensä kanssa.
- Ohjaajat tekevät tiivistä yhteistyötä nuorten perheiden ja läheisten kanssa.
- Yhteystiedot:
  - ohjaajat, 041 314 36 12 / ohjaajat@haraman.fi
  - yksikönjohtaja, 041 314 9500 / marko.nyqvist@haraman.fi

Omaohjaajat

Omaohjaaja on sijoituksen osalta vastuussa ”oman nuorensa” elämänkokonaisuudesta.

- Jokaisella Jukolan nuorella on kaksi nimettyä omaohjaajaa.
- Tärkeimpiä omaohjaajan tehtäviä on huolehtia nuoren ääni kuuluviin.
- Omaohjaaja viettää säännöllisesti kahdenkeskistä aikaa nuoren kanssa.

- Omaohjaaja vastaa yhteistyöstä nuoren perheen ja läheisten, sekä sosiaalityöntekijän kanssa.
- Omaohjaaja osallistuu nuoren asiakassuunnitelmaneuvotteluihin ja tukee tarvittaessa nuorta kertomaan omat ajatuksensa.

- Omaohjaaja vastaa nuoren elämänkokonaisuudesta sijaishuollossa.
- Omaohjaaja huolehtii, että kuukausiraportit tulevat tehtyä ja läpikäytyä nuoren kanssa
- Omaohjaajasuhde voi parhaimmillaan toimia nuorelle korjaavana ihmissuhteena.

”Omaohjaajani huomaa onnistumiseni.”
100% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

”Omaohjaajan seurassa on kivaa ja turvallista.”
Nuori 16 v.

”Omaohjaaja on turvallinen aikuinen, johon voi turvautua pahan paikan tullen.”
Nuori 16v.

Omaohjaajani auttaa minua saavuttamaan tavoitteeni.
Yli 83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

Hyvä kohtelu ja kasvatus Jukolassa

”Omaohjaajani ottaa mielipiteeni huomioon.”
vastausten keskiarvo **4,0** (1-5).

”Kaikkia arvostetaan sellasena kuin on.”
Nuori 16v.

”Saan vaikuttaa omiin asioihin Jukolassa.”
vastausten keskiarvo **3,8** (1-5).

”Monet sijoitetut nuoret tarvitsevat tavallista, positiivista ja turvallista arkea. Jukolan ohjaajien avulla arki sijaishuollossa on arvokasta ja laadukasta.”

Vastausten keskiarvo **3,7** (1-5)

❖ Me Jukolassa kunnioitamme ja vahvistamme nuoren itsemääräämisoikeutta ja tuemme nuoren osallistumista oman elämän ja kasvatuksen suunnitteluun sekä toteuttamiseen.

❖ Jukolassa otetaan huomioon nuorten näkemykset, mielipide, etu ja yksilölliset tarpeet, sekä nuorten äidinkieli ja kulttuuritausta.

❖ Sijaishuoltoa toteutettaessa otetaan nuoren edun mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleen yhdistämisestä.

❖ Keskeisin sijoituksen tavoite Pienryhmäkoti Jukolassa on sijoitetun nuoren ja perheen oman toimijuuden vahvistuminen ja kestävän muutoksen aikaan saaminen nuoren ja perheen elämässä.

Pienryhmäkoti Jukolassa nuorella on;

✓ oikeus olla oma itsensä.
✓ oikeus tulla nähdyksi ja kuulluksi.
✓ oikeus myönteisiin ja läheisiin ihmissuhteisiin.
✓ oikeus hyvään iän ja kehitystason mukaiseen kasvatukseen ja huolenpitoon.
✓ oikeus turvalliseen ja virikkeitä antavaan kasvuympäristöön
✓ oikeus vaikuttaa pienryhmäkodin arjen käytäntöihin.
✓ oikeus nuoren taipumuksia ja toivomuksia vastaavaan koulutukseen.
✓ oikeus saada turvaa, ymmärrystä ja ohjausta.
✓ oikeus fyysiseen ja psyykkiseen loukkaamattomuuteen.
✓ oikeus itsenäistymiseen.
✓ oikeus yksilölliseen taustaansa perustuen ylläpitää ja harjoittaa kulttuurisia ja uskonnollisia tapojaan.
✓ oikeus yksilölliseen seksuaaliseen suuntautumiseen.
✓ oikeus itselleen sopivaan ja mieluisaan tavalliseen harrastustoimintaan.

Sijoitus Jukolaan

Lastensuojelun tehtävänä on turvata nuorelle kokonaisvaltainen huolenpito ja suojelu. Nuoren sijoittaminen sijaishuoltoon tapahtuu, kun nuoren vanhemmat, tai muu huoltaja, eivät pysty enää muilla keinoin varmistamaan nuoren hyvinvointia ja turvallisuutta, eikä lastensuojelun avohuollon tukitoimet ole riittävä apu tilanteessa.

Nuori voidaan sijoittaa Jukolaan joko suoraan kotoa, perhehoidosta tai toisesta sijaishuollon yksiköstä.

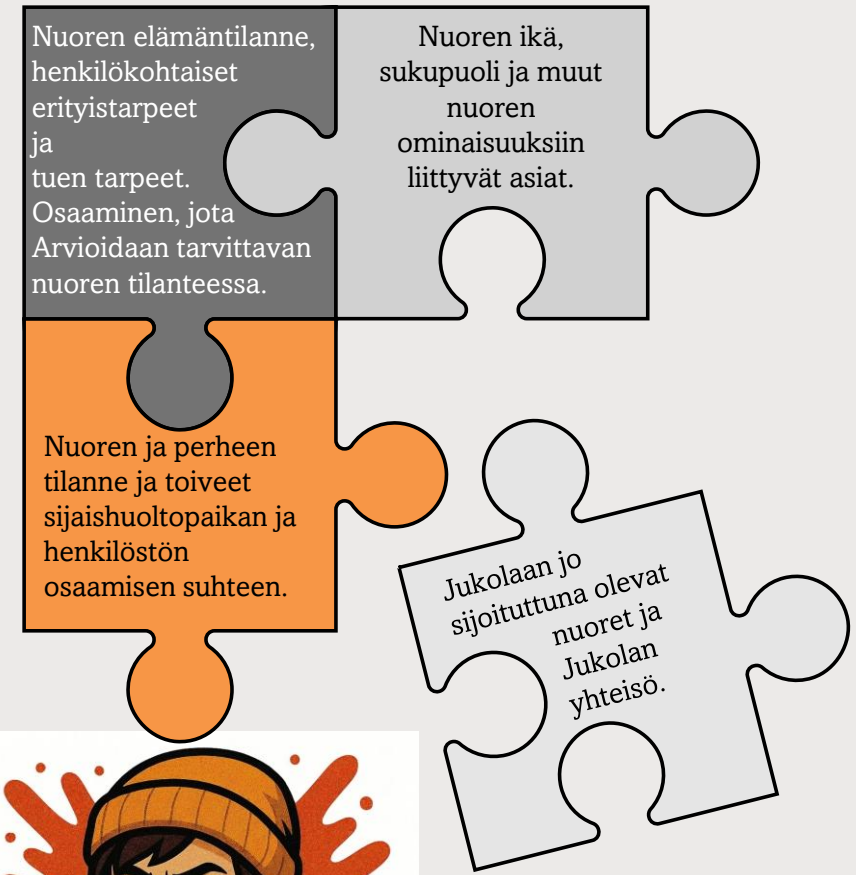
Jokaisella nuorella on yksilöllinen syynsä muuttaa Jukolaan. Se, että joutuu muuttamaan pois kotoa, on iso asia jokaiselle. Kunnioitetaan jokaisen yksityisyyttä eikä udella toisen nuoren asioista.

Nuori voi tulla Jukolaan..

avohuollon tukitoimenpiteenä, jolloin tukitoimenpiteen tarpeellisuutta, riittävyyttä ja vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti.
..
kiireellisesti sijoituttuna, jolloin sijoitus jatkuu maksimissaan 30 + 30 vrk. ja päättyy tämän jälkeen, mikäli hyvinvointialue ei näe välttämättömäksi tehdä hallinto-oikeudelle hakemusta nuoren huostaanottamisesta.
..
hallinto-oikeuden väliaikaismääräyksellä huostaanoton valmistelun ajaksi.
..
huostaanotettuna hyvinvointialueen vastaanottoyksiköstä, toisesta sijaishuoltoyksiköstä tai kotoa.

Huostaanotolla tarkoitetaan sitä, että nuoren kasvatusvastuu ei ole enää vanhemmilla, tai muulla huoltajalla, vaan lastensuojeluviranomaisilla. Kasvatustyötä tehdään yhteistyössä vanhempien kanssa, vaikka nuori asuukin kodin ulkopuolella. Sijaishuolto on aina tavoitteellista ja sijoituksen tarvetta arvioidaan nuoren asiakassuunnitelmassa.

Miten Jukola valikoituu sijaishuoltopaikaksi?

Keskeiset käsitteet sijaishuollossa

”ASSU”

Asiakassuunnitelmaneuvottelussa mietitään nuoren sijoitukselle asetettavia tavoitteita ja keinoja, joilla tavoitteisiin päästäisiin.

Siellä keskustellaan nuoren kuulumiset, terveys- ja kouluasiat, mitä tukitoimia nuori tarvitsee ja miten perheenjäsenten välinen yhteydenpito ja tapaamiset järjestetään.

ASIAKASSUUNNITELMA

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä laatii Jukolassa asuvalle nuorelle lain mukaisen asiakassuunnitelman.

Asiakassuunnitelman laadintaan osallistuu nuori itse, nuoren sosiaalityöntekijä, nuoren huoltajat ja Jukolasta ensisijaisesti nuoren omaohjaajat (laaditaan ”Assun” pohjalta).

HYVÄN KOHTELUN SUUNNITELMA

Tämä suunnitelma, joka on tehty yhdessä nuorten kanssa. Hyvän kohtelun suunnitelmassa kuvataan miten nuoria kohdellaan hyvin ja oikeudenmukaisesti Jukolassa sijoituksen aikana.

HOITO- JA KASVATUSSUUNNITELMA

Omaohjaaja laatii hoito- ja kasvatussuunnitelman, jossa kuvataan, miten nuorelle asiakasuunnitelmassa asetetttuja tavoitteita pyritään saavuttamaan Jukolan arjessa erilaisin työmenetelmin.

“KUUKKARI”

Kuukausiraportin laatii omaohjaaja.

Omaohjaaja käy sen läpi nuoren kanssa.

Nuori arvioi osaltaan eri oman elämän teemoja ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista, sekä ilmaisee mielipiteensä ohjaajan näkemyksiin nuoren kuukaudesta.

HOITONEUVOTTELU

Nuorille, joilla on asiakkuus nuorisopsykiatrian poliklinikalla järjestetään hoitoneuvotteluja, jossa nuoren hoitava lääkäri arvioi nuoren hyvinvointia omasta näkökulmastaan.

Hoitava lääkäri arvioi nuoren psyykkisiä voimavaroja, tarjoaa mahdollisia tukitoimia ja vastaa nuoren lääkityksestä.

”RAPSA”

Henkilöstön raportti, jossa koko paikalla oleva henkilöstö arvioi miten jokaisen asiakkaan elämää Jukolassa voidaan eri kasvatuksellisin toimenpitein viedä eteenpäin niin, että sijoitukselle asetetut tavoitteet saadaan toteutumaan. ”Rapsa” pidetään päivittäin klo 14-15.

Jukolan säännöt

- Pienryhmäkoti Jukolassa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja yleisesti hyviä käytöstapoja.
- Pienryhmäkoti Jukolan henkilökunnalla on vastuu ja velvollisuus huolehtia kaikkien nuorten oikeuksista, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista.
- Nuorella on aina oikeus ottaa yhteyttä Pienryhmäkoti Jukolan johtajaan ja omaan lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijäänsä.
- Jokaiselle nuorelle luodaan Pienryhmäkoti Jukolassa säännöllinen päivärytmi. Säännöllinen päivärytmi tarkoittaa sitä, että noudatetaan normaalia vuorokausirytmiä: yöt nukutaan ja päivät valvotaan. Aamulla herätään sovitusti, lähdetään kouluun ja noudatetaan ruokailu- sekä paluuaikoja. Koulunkäynti kuuluu säännölliseen päivärytmiin. Sairaspäivän nuori viettää lepäillen pienryhmäkodilla, pääosin omassa huoneessaan.
- Torstaisin vietetään koti-ilta ja pidetään yhteisöpalaveri. Yhteisöpalaverissa käydään yhdessä läpi Jukolan arjen asioita, henkilöstön huomioita ja Nuorten palautetta Julkoan aikuisille.
- Nuoren perhe, läheiset ja ystävät ovat Jukolassa toivottuja ja tervetulleita vierailijoita. Vierailut järjestetään ohjaajien kanssa yhdessä sopien. Vierailijat noudattavat pienryhmäkodin sääntöjä ja ohjeistuksia. Vierailijat eivät voi tuoda mukanaan lemmikkejä Jukolan sisätiloihin. Vierailuaika on arkisin klo 16.30-19.30.
- Nuoret voivat käyttää omia puhelimia. Oman puhelimen voi säilyttää itsellään, ellei asiasta yhdessä toisin sovita. Yöaikaan ei käytetä puhelinta eikä muita elektroniikkalaitteita.
- Pienryhmäkoti Jukola ja koko pienryhmäkodin alue on päihteetön. Päihteillä tarkoitetaan alkoholia ja huumausaineita sekä lääkkeitä väärinkäytettynä. Nuorella ei voi olla pienryhmäkodilla hallussaan minkäänlaisia päihdyttäviä aineita tai niihin liittyviä välineitä. Tupakkatuotteiden käyttökielto koskee koko Pienryhmäkoti Jukolan aluetta ja meitä kaikkia.

Jukolan aikataulut

Arki

7.00	Herätys
7-8	Aamiainen
8-14/15	Koulu
14-15	Rapsa (välipala)
17.00	Päivällinen
20.00	Iltapala
21.30	Hiljaisuus

Viikonloppu/ loma

- 11.00 Brunssi
- 14-15 Ohjaajien raportti
- 17.00 Päivällinen
- 20.30 Iltapala
- 22.00 Hiljaisuus

Sovituilla aikatauluilla ja niistä kiinni pitämisellä taataan jokaiselle nuorelle turvallisuutta, riittävä lepo, riittävä ravinto ja mahdollisuus saavuttaa sijoitukselle asetettuja tavoitteita.

”On hyvä, arjessa on tietyt aikataulut, mistä Jukolassa pidetään kiinni.”

Vastausten keskiarvo **3,7** (1-5)

Kasvatuksen perusteita Jukolassa

”Jukolan aikuiset ajattelevat, että jokaisella sijoitetulla nuorella on oikeus olla oman elämänsä sankari.”

100% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

”Jukolan ohjaajat pyrkivät auttamaan minua.”

Yli 83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

Traumatietoinen työote

- Jukolan henkilöstö on koulutettu traumatietoiseen työotteeseen ja traumaorientoituneeseen kohtaamiseen.
- Periaatteet työskentelylle: turvallisuus, luottamus, valintojen tekeminen, yhteistyö ja voimaannuttaminen.
- Traumainformoidulla kohtaamisella tarkoitetaan ihmisen kohtaamista siten, että hänet huomioidaan kunnioittavasti ja laaja-alaisesti.

Reflektiivinen sijaishuolto

- Reflektiivinen sijaishuolto tarkoittaa kaiken asiakkaasta olemassa olevan tiedon, kaiken käyettävissä olevan ammattitaidot ja erilaisten näkemysten käyttöön ottamista asiakkaita koskevassa arjen päätöksenteossa.
- Reflektiivinen sijaishuolto toteutuu Jukolassa niin, että asiakkaita koskevat päätökset ja valinnat tehdään pääosin raporteilla työryhmänä, jolloin on parhaat mahdolliset edellytykset nuoren etua ja sijaishuollon tavoitteita toteuttavaan päätöksentekoon. Päätöksiä ei tehdä nopeasti tai tunnepohjaisesti vaan ammatillisen harkinnan perusteella, erilaisia vaihtoehtoja ja niiden vaikuttavuutta arvioiden.
- Asiakaskohtaisesti tehdyt kasvatukselliset päätökset ja niiden vaikuttavuus arvioidaan aina seuraavalla raportilla, vähintään 24h välein ja tehtyihin päätöksiin tehdään tarvittaessa korjauksia ja muutoksia.

Yksilöllinen kasvatus

- Vaikka jukolassa on yhteiset säännöt ja aikataulut, jokaisen asiakkaan kohdalla tehdään yksilöllisiä kasvatuksellisia ratkaisuja.
- Jukolassa ei ole “sääntökirjaa” vaan jokainen kasvatuksellinen ratkaisu perustuu yksilölliseen harkintaan, ammatilliseen arvioon ja pyrkimykseen vaikuttavuuteen.

Nuorten osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet Jukolassa

Nuoret voivat vaikuttaa Jukolassa omiin ja pienryhmäkodin yhteisiin asioihin:

- Kaikissa arjen tilanteissa Jukolan ohjaajien kautta. Omaohjaajalla on erityinen rooli nuoren kuulemisessa, äänen esille nostamisessa ja nähdyksi tekemisessä.
- Arjen keskustelujen lisäksi nuorten näkemykset tuodaan Jukolassa esille viikoittaisissa yhteisökokouksissa. Yhteisökokouksissa nuori voi tuoda esille pienryhmäkodin toimintaa ja käytäntöjä koskevia kehittämisehdotuksia, toiveita ja puutteita.
- Yhteisökokouksessa nuoret osallistuvat Jukolan sääntöjen, aikataulujen ja käytäntöjen päivittämiseen, sekä yhteisöiltojen ohjelman, yhteisöllisten toimintojen ja retkien suunnitteluun.
- Nuoret voivat antaa halutessaan anonyymiä palautetta Jukolan henkilöstölle ”palauteboxin” kautta.
- Nuoret osallistuvat Pienryhmäkoti Jukolassa oman huoneensa sisustukseen ja voi omaohjaajan kanssa valita itselleen yksilöllisen, harrastustoiminnan sijoituksen ajaksi.
- Nuoret osallistuvat kotiharjoitteluille asetettavien tavoitteiden asettamiseen ja arviointiin.
- Laadittaessa asiakassuunnitelmaa yhdessä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Nuorilla on aina oikeus keskustella vastuusosiaalityöntekijän kanssa kahdestaan omista asioistaan.
- Yksilöllistä hoito- ja kasvatussuunnitelmaa laadittaessa yhdessä omaohjaajan kanssa.
- Nuorten mielipide selvitetään ja huomioidaan aina heitä koskevissa päätöksissä ja nuorella on aina oikeus kertoa mielipiteensä.

Jukolassa pyritään siihen, että nuorilla on oikeuksiensa mukaisesti aina kaikki tarvittava tieto omista asioistaan.

Nuorille ja hänen vanhemmilleen annetaan tietoa nuoreen liittyvistä asioista ymmärrettävällä tavalla.

Pienryhmäkodista pidetään säännöllisesti yhteyttä sijoitetun nuoren perheeseen kertoen kuulumisia, kuvaillen arjen sujumista, koulunkäyntiä ja muita nuoren elämässä keskeisiä asioita.

”Ohjaajat ottavat mielipiteeni huomioon.”
vastausten keskiarvo **4,0** (1-5).

Saan vaikuttaa yhteisiin asioihin Jukolassa.
Yli 83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

”Tiedän miten voin ottaa kantaa Jukolan kasvatuskäytäntöihin.”
vastausten keskiarvo **4,0** (1-5).

Nuorten kohtaaminen, itsemääräämisoikeus ja yksityisyys

KOHTAAMINEN

- Jukolassa varmistetaan, että jokainen nuori tulee päivittäin kohdatuksi ja huomioiduksi omana itsenään ohjaajien toimesta.
- Keskustelut, arjen yhdessä tekeminen ja yhteinen ajanvietto ovat Jukolan arjessa merkityksellisiä tapahtumia.
- Kohtaamisessa oleellista on henkilöstön läsnäolo ja aito kiinnostus, sekä nuoren yksilöllisten ominaisuuksien huomiointi.
- Omaohjaajat varaavat nuorille erikseen aikaa kahdenkeskiseen omaohjaajatyöskentelyyn säännöllisesti.

ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS

- Nuorilla on Jukolassa oikeus koskemattomuuteen ja päättää omasta kehostaan.
- Nuorella on oikeus vapaaseen liikkumiseen. Hoitoon ja kasvatukseen kuuluu kuitenkin oleellisesti riittävä aikuislähtöinen valvonta ja huolenpito.
- Jukolan kasvatuskäytännöissä pyritään aina huomioimaan nuoren omat näkemykset ja ehdotukset, sekä löytämään yhdessä yksilöllisä ratkaisuja arjen hankaliin tilanteisiin.

YKSITYISYYS

- Nuorilla on oikeus yksityisyyteen. Ohjaajan ei tarvitse tietää kaikkia nuoren asioita, ellei asia merkittävästi heikennä nuoren hyvinvointia.
- Nuorilla on Jukolassa oma huone, johon muilla ei ole asiaa ilman nuoren lupaa. Huoneen oven saa laitettua lukkoon siten, että huone aukeaa sisältäpäin. Ohjaajilla on avain jokaisen huoneeseen, mutta ohjaajat koputtavat ja tulevat huoneeseen luvan kanssa. Poikkeuksena tilanne, jossa ohjaajalle ilmenee huoli nuoresta.
- Nuorilla on Jukolassa käytössään oma puhelin. Oman puhelimen käyttöä ei rajata ilman erityistä syytä.

”Minulla on turvallinen olo Jukolassa.”
Vastausten keskiarvo **4** (1-5)

”Saan olla oma itseni Jukolassa”
Yli 83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

Dokumentointi (kirjaaminen) Jukolassa

- Dokumentointi on tärkeä osa koko lastensuojelun prosessia. Dokumentoinnista puhutaan usein kirjaamisena. Huolellinen kirjaaminen on tärkeää nuoren oikeusturvan kannalta. Kirjaamisella pyritään saamaan nuoren ääni ja mielipiteet kuuluviin.

- Jukolassa on käytössä asiakastietojärjestelmä Nappula. Nappulaan kirjataan nuorten päivittäisiä kuulumisia ja laaditaan kuukausikooste ja hoito- ja kasvatussuunnitelma.

- Kuukausikoosteet ja hoito- ja kasvatussuunnitelma käydään **aina** nuoren kanssa läpi ja nuori voi ottaa kantaa dokumenttien sisältöön.

- Nappulaan tehdään rajoitustoimenpiteiden päätökset ja selvitykset.

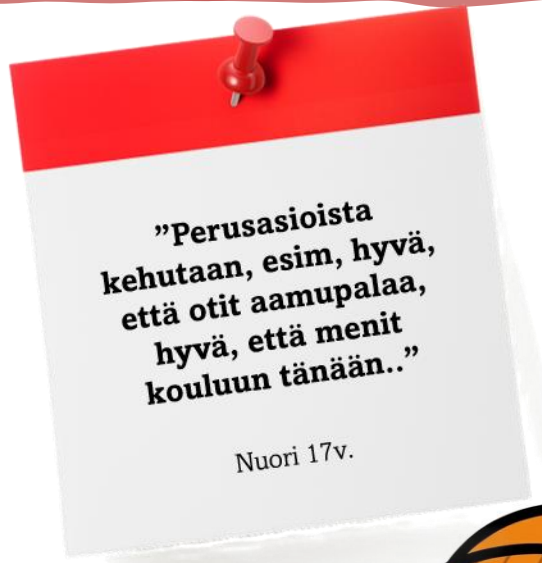
- Rajoitustoimenpidepäätökset käydään **aina** nuoren kanssa läpi ja nuori voi ottaa kantaa päätösten sisältöön.

- Jukolan työntekijöitä koskettaa vaitiolovelvollisuus, eikä nuoren tietoja anneta eteenpäin ulkopuolisille.

- Jukolassa sijaishuollon aikana tehty dokumentointi tallenetaan nuoren oman sosiaalityöntekijän ja viimeistään nuoren täisi-ikäistyessä hänen itsensä nähtäväksi nuoren Oma Kantaan.

Miten nuori saa tietoa hänestä Jukolassa tehdyistä kirjauksista?

- Nappulaan kirjatut raportit ja asiakirjat omistaa nuoren sijoittaneen hyvinvointialueen sosiaalihuolto eli ne ovat sosiaalityöntekijän takana.
- Nuorella on oikeus saada tiedot itsestään laadituista asiakirjoista, jotka sosiaalityöntekijä tai Jukolan henkilökunta ovat laatineet, ellei sosiaalihuolto arvioi tiedon antamatta jättämisen olevan nuoren etu.
- Jukolassa laadittavat asiakirjat, kuten kuukausikooste, hoito- ja kasvatussuunnitelma, toimintakykymittari, sekä kooste asiakassuunnitelmaa varten, käydään nuoren kanssa läpi yhdessä.
- Nuori saa omat kappaleensa sosiaalityöntekijän laatimista asiakirjoista.
- Paperisia asiakirjoja säilytetään nuoren omassa kansiossa lukollisessa kaapissa. Kaappi on lukittu tietoturvasyistä.
- Nuori saa oman kansionsa ja sen sisältämät asiakirjat mukaansa silloin, kun sijoitus Jukolassa päättyy.
- Sijoituksen loputtua kaikki nuoren tiedot poistetaan Nappulasta ja toimitetaan nuoren asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle, viimeistään kolme kuukautta sijoituksen päättymisen jälkeen.

Kasvatukselliset rajat Jukolassa

”Jukolan ohjaajat ovat turvallisia aikuisia.”
Yli 83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

”Minä kohtelen muita nuoria hyvin Jukolassa.”
Yli 83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä.

Lapsen tasapainoisen kehityksen ja suojelun toteuttamiseksi lapselle voidaan asettaa ikä- ja kehitystason mukaisia rajoja, vastaavalla tavalla kuin vanhemmat voivat asettaa rajoja lapsen tavanomaisessa kasvatustarkoituksessa. (LsL 4 a §)

Jukolassa LsL 4 a §:n tarkoittamia kasvatuksellisia rajoja ovat mm.

- Jukolan aikatauluista kiinni pitäminen.
- Tilanne, jossa nuori ohjataan omaan huoneeseen rauhoittumaan.
- Yli 6h poissaoloihin liittyvät sovitut kuulemispuhelut nuoren kanssa.
- Sovitut kuulemispuhelut nuoren ja vanhempien kanssa kotijaksoilla.
- Koti-iltoihin ja yhteisökokouksiin osallistuminen.
- Yhteisille retkille osallistuminen.
- Oman huoneen siivous.
- Nuoren oman puhelimen lyhytaikainen pois ottaminen perustellusta syystä.
- Nuoren tavaran, esineen tai aineen lyhytaikainen pois ottaminen perustellusta syystä.
- Tupakka- ja nikotiinituotteiden poisottaminen nuoren hallusta.

Turvallisuus Jukolassa

- Turvallisuus on todella tärkeä asia Jukolassa.
- Tavoitteena on tarjota nuorelle niin fyysisesti, psyykkisesti kuin sosiaalisestikin turvallinen ja kehittävä kasvuympäristö.
- Ohjaajat ovat turvallisina aikuisina läsnä ja nuoren tukena vaikeidenkin paikkojen edessä.
- Jukolassa ei sallita minkäänlaista kiusaamista, väkivaltaa, väkivallalla uhkaamista tai päihteiden käyttöä.
- Jukolan henkilöstö on koulutettuja ennaltaehkäisemään ja kohtaamaan uhkaavia tilanteita.
- Lääkehoito Jukolassa toteutetaan lääkehoitosuunnitelmasta löytyvien ohjeiden mukaisesti. Nuorten lääkkeet ovat ohjaajien hallussa ja ohjaajat antavat lääkkeet nuorille. Nuorten lääkkeet säilytetään toimistossa lukollisessa kaapissa.
- Jukolaan on laadittu erillinen pelastussuunnitelma. Jokainen nuori käy sijoituksen alussa omaohjaajan kanssa turvakävelyn, jolla varaudutaan toimimaan erilaisissa hätä-, vaara- ja riskitilanteissa.
- Turvallisuuteen liittyvien toimien tavoitteena on, että kaikki nuoret kokevat olonsa turvalliseksi Jukolassa.

”Kenenkään ei tarvii pelätä olla oma ittensä.”
Nuori 16v.

”Jukolassa huomioidaan jokaisen nuoren yksilölliset vahvuudet ja tuen tarpeet.”
Vastausten keskiarvo **4,0** (1-5)

Rajoitustoimenpiteet Jukolassa

Rajoittamistoimilla puututaan aina nuoren perusoikeuksiin ja ihmisoikeuksiin.

Tästä syystä rajoitteita voidaan käyttää vain, jos:

- rajoitus on nuoren edun mukainen.
- rajoitus on oikeassa suhteessa nuoren ikään ja kehitystasoon nähden.
- rajoitus on nuoren hoidon ja huolenpidon tai sijaishuollon tarkoituksen toteuttamisen kannalta perusteltu ja sopiva.
- rajoituksen käyttäminen on välttämätöntä nuoren oman tai muiden henkilöiden terveyden vakavan vaarantumisen vuoksi, ruumiillisen koskemattomuuden turvaamiseksi tai merkittävän omaisuusvahingon ehkäisemiseksi
- rajoitus on oikeassa suhteessa suojeltavaan etuun nähden.
- nuoren mielipide rajoituksesta on selvitetty, hienovaraisesti sekä nuoren ikä ja kehitystaso huomioiden, ellei se ole ilmeisen mahdotonta esim. tunnekuohun tai kiiretoimenpiteen takia
- muut, lievemmät keinot eivät ole tilanteeseen soveltuvia.

Edellä mainitun estämättä nuoren yhteydenpitoa voidaan rajoittaa, jos nuori itse niin haluaa.

(THL / LASTENSUOJELUN KÄSIKIRJA)

RAJOITUKSET PERUSTUVAT AINA LAKIIN!

Rajoitustoimenpiteitä voidaan käyttää, kun nuori on Jukolassa:

Kiireellisesti sijoitettuna

Hallinto-oikeuden väliaikaismääräyksellä sijoitettuna

Huostaanotettuna.

Jukolassa voidaan käyttää lastensuojelulaissa määrättyjä rajoitustoimenpiteitä silloin, jos rajoittamiseen johtava tilanne täyttää lastensuojelulaissa määritellyt rajoituksen edellytykset.

Rajoitustoimenpiteet Jukolassa

YHTEYDENPIDON RAJOITTAMINEN ELI "YPR" (LsL 63 §)

Yhteydenpidon rajoittamisella voidaan

- rajoittaa nuoren oikeutta tavata vanhempiaan tai muita läheisiä,
- rajoittaa oikeutta pitää yhteyttä läheisiin tai muihin henkilöihin,
- lukea ja olla antamatta nuorelle hänelle osoitettu kirje tai muu luottamuksellinen viesti,
- ottaa haltuun yhteydenpitovälineet tai rajoittaa niiden käyttöä tai
- jättää ilmaisematta nuoren olinpaikka vanhemmille

niillä perustein, että yhteydenpito vaarantaa nuoren sijaishuollon tarkoituksen toteutumisen tai siitä on vaaraa nuorelle tai muille henkilöille tai 12 vuotta täyttänyt vastustaa kyseistä yhteydenpitoa.

Päätöksen enintään 30 vuorokauden rajoitteesta voi Jukolassa tehdä yksikönjohtaja tai hänen sijaisensa. Pidemmästä rajoittamisesta, kiireellisen sijoituksen aikana rajoittamisesta sekä olinpaikan ilmaisematta jättämisestä päättää sosiaalityöntekijä.

Päätös on annettava tiedoksi huoltajalle ja 12 vuotta täyttäneelle nuorelle.

Päätöksessä on valitusoikeus.

AINEIDEN JA ESINEIDEN POISOTTO (LsL 65 §)

Aineiden ja esineiden poisotto voidaan tehdä, jos nuorella on hallussaan

- aineita tai esineitä, joita alle 18-vuotias ei muun lain nojalla saa pitää hallussaan (nikotiinituotteet, tupakkatuotteet).
- päihtymystarkoitukseen käytettävää ainetta tai päihdeaineen käyttöön soveltuvia välineitä.
- ainetta tai esineitä, jotka ovat nuoren itsensä tai muun henkilön satuttamista varten tarkoitettuja tai yleistä järjestystä todennäköisesti vakavasti haittaavia aineet ja esineet.
- hallussa olevat viestinnän mahdollistavat laitteet (kännykkä, yms.) tai muut välineet silloin kun niiden käytön tavanomainen rajaaminen ei ole riittävää, ja jos lapsi käyttää laitetta tai välinettä vaarantaen omaa kehitystä ja hyvinvointia. Lisäksi laitteet tai muut välineet voidaan ottaa pois, jos lapsi käyttää viestinnän mahdollistavaa laitetta tai välinettä vaarantaen omaa tai toisten henkilöiden turvallisuutta tai sijoituspaikan järjestystä taikka vaarantaa lapsen omaa tai toisten lasten sijoituksen tarkoituksen toteutumista

Jukolassa rajoituksesta päättää ja käytännössä suorittaa henkilöstö eli joku Jukolassa työskentelevä aikuinen.

Päätös on annettava tiedoksi huoltajalle ja 12 vuotta täyttäneelle nuorelle.

Päätöksessä on valitusoikeus.

Päätöstä ei tarvitse tehdä, jos omaisuus palautetaan nuorelle.

Rajoitustoimenpiteet Jukolassa

HENKILÖNTARKASTUS (LsL 66 §)

Henkilöntarkastus voidaan tehdä, jos on perustellusti syytä epäillä nuorella olevan vaatteissaan tai muutoin yllään edellisellä sivulla (aineiden ja esineiden poisotto LsL 65 §)) lueteltuja aineita tai esineitä.

Henkilöntarkastuksessa tutkitaan, mitä nuorella on vaatteissaan tai vaatteiden ja ihon väliin piilotettuna.

Lisäksi voidaan tutkia naulakossa olevat nuoren vaatteet sekä nuoren hallussa olevat reput ja laukut.

Jukolassa rajoituksen käytännössä tekee henkilöstö eli joku Jukolassa työskentelevä aikuinen.

Tarkastuksessa on mukana kaksi henkilöä, jotka ovat ensisijaisesti samaa sukupuolta tarkastettavan kanssa tai terveydenhuollon ammattihenkilöitä.

Henkilöntarkastuksesta ei tehdä päätöstä.

Toimenpiteestä tehdään kirjallinen selvitys nuoren asiakaskirjauksiin.

HENKILÖNKATSASTUS (LsL 66a §)

Jukolassa nuorelle voidaan tehdä henkilönkatsastus, jos on perusteltu syy epäillä nuoren käyttäneen päihdyttäviä aineita.

Henkilönkatsastus voidaan suorittaa puhalluskokeena tai ottamalla huumeseula virtsanäytteestä.

Rajoitustoimenpiteestä ei saa aiheutua tarpeetonta haittaa nuorelle.

Jukolassa rajoituksesta päättää ja käytännössä suorittaa henkilöstö eli joku Jukolassa työskentelevä aikuinen.

Henkilön tulee ensisijaisesti olla samaa sukupuolta katsastettavan kanssa. Jos henkilökatsastuksen suorittava ei ole terveydenhuollon ammattihenkilö, tulee katsastuksessa olla läsnä toinenkin henkilö.

Päätös on annettava tiedoksi huoltajalle ja 12 vuotta täyttäneelle nuorelle.

Päätös ei ole valituskelpoinen.

Rajoitustoimenpiteet Jukolassa

OMAISUUDEN, LÄHETYSTEN JA TILOJEN TARKASTAMINEN JA LÄHETYSTEN LUOVUTTAMATTA JÄTTÄMINEN (LsL 67 §)

Nuoren omaisuuden ja tilojen tarkastaminen voidaan tehdä, jos perustellusti epäillään nuorella olevan aiemmalla sivulla (aineiden ja esineiden poisotto, LsL 65 §) luoteltuja aineita tai tavaroita.

Lähetyksen tarkastaminen voidaan tehdä, jos on perusteltu epäilys, että kirje tai lähetys voi sisältää aiemmin mainittuja päihtymykseen tai itsensä, toisen henkilön tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettuja asioita.

Jukolassa rajoituksesta päättää ja käytännössä suorittaa henkilöstö eli joku Jukolassa työskentelevä aikuinen.

Tarkastuksen tekemiseen on osallistuttava kaksi henkilöä ja se on tehtävä nuoren läsnä ollessa ellei se ole mahdotonta (esim. hatkan vuoksi).

Päätös on annettava tiedoksi huoltajalle ja 12 vuotta täyttäneelle nuorelle.

Päätös ei ole valituskelpoinen.

68§ KIINNIPITÄMINEN

Jukolassa kiinnipitoon päädytään tilanteessa, jossa nuori sekavan tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi todennäköisesti vahingoittaisi itseä tai muita tilanteessa olevia JA kiinnipito on kaikkien turvallisuuden takaamiseksi tai omaisuuden turvaamiseksi välttämätöntä.

Kiinnipidolla ohjaajat suojelevat nuorta, joka on joutunut kiinnipitoon ja antavat turvan myös kaikille muille tilanteessa läsnä oleville. Ohjaajien tehtävä on myös ohjata muut nuoret pois tilanteesta heidän oman turvallisuutensa vuoksi ja kiinnipidettävän nuoren yksityisyyden suojelemiseksi.

Kiinnipito on aina viimeinen vaihtoehto ja se tehdään aina nuoren edun vuoksi. Kiinnipito on lopetettava heti, kun se ei enää ole tarpeellista. Tilanteen jälkeen ohjaajat varmistavat, että kiinnipidossa olleella nuorella on ymmärrys tilanteesta ja muutkin nuoret ovat kunnossa.

Jukolassa rajoituksesta päättää ja käytännössä suorittaa henkilöstö eli joku Jukolassa työskentelevä aikuinen.

Kiinnipito on välitön toimenpide tilanteen turvaamiseksi, joten tilanteesta ei tehdä kirjallista hallintopäätöstä.

Kiinnipidosta tehdään kirjaukset nuoren asiakasdokumentaatioon ja annetaan kirjallinen selvitys nuoren asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Rajoitustoimenpiteet Jukolassa

LIIKKUMISVAPAUDEN RAJOITTAMINEN ELI “LVR” (LsL 69 §)

Liikkumisvapautta voidaan rajoittaa, jos nuori on huostaanottotilanteessa tai sijoituksen aikana vaarantanut vakavasti terveyttään ja kehitystään päihteiden käytöllä, rikollisella toiminnalla tai muulla vastaavalla.

Liikkumavapauden rajoittamisella rajoitetaan nuoren oikeutta poistua Jukolan tiloista tai alueelta ilman ohjaajan valvontaa.

Rajoittaminen täytyy lopettaa heti, kun nuoren hoidon ja kasvatuksen turvaaminen ei enää sitä edellytä.

Jukolassa enintään 7 päivän rajoituksesta päättää ja käytännössä suorittaa henkilöstö eli joku Jukolassa työskentelevä aikuinen.

Pidemmästä enintään 30 vuorokauden rajoituksesta päättää sosiaalityöntekijä.

Päätös on annettava tiedoksi huoltajalle ja 12 vuotta täyttäneelle nuorelle.

Päätöksessä on valitusoikeus.

ERISTÄMINEN (LsL 70 §)

Jukolassa ei ole erillistä eristyshuonetta. Tarvittaessa nuori voidaan hetkellisesti eristää omaan huoneeseensa. Rajoittaminen täytyy lopettaa heti, kun nuoren hoidon ja kasvatuksen turvaaminen ei enää sitä edellytä.

Eristämisestä tehdään aina erillinen päätös.

Jukolassa rajoituksesta päättää ja käytännössä suorittaa henkilöstö eli joku Jukolassa työskentelevä aikuinen.

Päätös on annettava tiedoksi huoltajalle ja 12 vuotta täyttäneelle nuorelle.

Päätöksessä on valitusoikeus.

ERITYINEN HUOLENPITO (LsL 71 §)

Jukolassa ei voida järjestää erityistä huolenpitoa. Tarvittaessa nuoren sosiaalityöntekijä voi tehdä päätöksen erityisestä huolenpidosta,

jolloin nuori lähetetään rajoituksen ajaksi toiseen yksikköön, jossa on valmiudet siihen.

Edellytys on, että sijaishuoltoa ei voi nuoren hoidon ja huolenpidon tarpeen näkökulmasta järjestää muuten.

Päätöksen valmistelee nuoren sosiaalityöntekijä. Päätöksen tekee hyvinvointialueen johtava sosiaalityöntekijä.

Päätös on annettava tiedoksi huoltajalle ja 12 vuotta täyttäneelle nuorelle.

Päätöksessä on valitusoikeus.

Rajoitustoimenpiteet Jukolassa

LUVATTA LAITOKSESTA POISTUNEEN LAPSEN PALAUTTAMINEN (69 a §, 69 c §)

Jukolan henkilöstöllä on velvollisuus etsiä karkuteillä olevaa nuorta ja kuljettaa hänet takaisin laitokseen.

Luvattomasti poistuneesta tai palaamatta jättäneestä nuoresta tulee ilmoittaa lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle tai sosiaalipäivystykseen ja toimia yhteistyössä nuoren löytymiseksi.

Kuljettamisen voi tehdä vakituiseen henkilöstöön laskettava työntekijä. Nuoren palauttamisen ja kuljettamisen yhteydessä on tarvittaessa oikeus tehdä henkilöntarkastus, aineiden ja esineiden haltuunotto ja lyhytaikainen kiinnipito.

Nuoren palauttamisesta sijaishuoltopaikkaan päättää lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tai kiireellisessä tilanteessa Jukolan henkilöstö eli joku Jukolassa työskentelevä aikuinen.

Nuoren etsinnästä ja palauttamisesta tehdään kirjaukset nuoren asiakasdokumentaatioon ja annetaan kirjallinen selvitys nuoren asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

LAPSEN KIINNIOTTO (69 b §)

Jukolan henkilöstöllä on oikeus ottaa luvattomasti poistuneen tai palaamatta jättäneen nuori kiinni lastensuojelulaitokseen palauttamiseksi. Jukolan henkilöstöllä on näissä tilanteissa oikeus nuoren kiinniottamiseksi pitää nuoresta kiinni, jotta nuori voidaan siirtää kuljetukseen käytettävään autoon tai muuhun kulkuvälineeseen.

Jukolan henkilöstö voi kiinnioton turvallisuuden varmistamiseksi tehdä lapselle 66 §:ssä säädetyin edellytyksin ja tavoin henkilöntarkastuksen ja ottaa pois nuoren hallussa olevat 4 b §:ssä tarkoitetut aineet ja esineet.

Jukolan henkilöstöllä on oikeus käyttää sellaisia henkilöntarkastuksen sekä aineiden ja esineiden poisottamisen toteuttamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina lapsen ikä ja käyttäytyminen sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

KIINNIOTETUN LAPSEN KULJETTAMINEN (LsL 69 C §)

Edellä tarkoitetun nuoren olinpaikan selvittyä Jukolan henkilöstön ja lapsen sijaishuollosta vastuussa olevan viranomaisen tulee yhteistyössä sopia nuoren kuljettamisesta takaisin laitokseen, ellei lapsi palaa sinne vapaaehtoisesti.

Jukolan henkilöstö on oikeus kuljettamisen turvallisuuden varmistamiseksi tehdä lapselle 66 §:ssä säädetyin edellytyksin ja tavoin henkilöntarkastuksen ja ottaa pois nuoren hallussa olevat 4 b §:ssä tarkoitetut aineet ja esineet.

Jukolan henkilöstöllä on oikeus käyttää sellaisia henkilöntarkastuksen sekä aineiden ja esineiden poisottamisen toteuttamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina lapsen ikä ja käyttäytyminen sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Jukolan henkilöstöllä on oikeus kuljettamisen turvallisuuden varmistamiseksi pitää kiinni nuoresta kuljetuksen aikana.

Rajoitusten jälkeinen aika

Kun Jukolan ohjaajat joutuvat turvautumaan rajoitustoimenpiteeseen, siitä tehdään aina erillinen päätös tai selvitys, rajoitustoimenpiteen luonteesta riippuen.

Päätös ja selvitys annetaan tiedoksi nuorelle, nuoren asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle sekä niille vanhemmille tai huoltajille, joilla on tiedoksisaantioikeus.

Rajoituspäätös tulee käydä läpi nuoren kanssa ennen rajoitustoimenpiteen tekemistä, jos se on mahdollista.

Rajoitustoimenpiteistä tehdyt selvitykset taas käydään läpi tilanteen päätyttyä.

Rajoitustoimenpiteen jälkeen on tärkeää keskustella ja arvioida nuoren kanssa, miksi rajoitus on jouduttu tekemään, miten rajoituksen toteutus on sujunut ja miten jatkossa voitaisiin välttyä rajoituksilta.

Rajoituksen läpikäynnin yhteydessä nuorelle kerrotaan hänen oikeudesta valittaa rajoituspäätöksestä.

Mistä rajoituksista on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeudelta?

- Yhteydenpidon rajoittaminen
- Lapsen olinpaikan ilmoittamatta jättäminen vanhemmalle tai huoltajalle
- Aineiden ja esineiden haltuunotto
- Lähetysten luovuttamatta jättäminen
- Liikkumisvapauden rajoittaminen
- Eristäminen
- Erityinen huolenpito

Valitus (hakemus muutoksesta hallinto-oikeudelta)

Jos nuori ei ole tyytyväinen Jukolan henkilöstön tai sosiaalityöntekijän tekemään rajoituspäätökseen, nuori voi tehdä asiasta valituksen eli hakea päätökseen muutosta hallinto-oikeudesta.

Rajoituksen jälkeen ohjaaja juttelee nuoren kanssa tilanteesta ja rajoittamiseen johtaneista syistä.

Rajoituksen päättymisen jälkeen seurataan pystyykö nuori pysymään sovitussa rajoitetun asian suhteen, esim. ei satuta itseään.

Muutosta voi hakea 12 vuotta täyttänyt nuori tai hänen huoltajansa. Muutosta on haettava 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös annetaan tiedoksi. Valituksen myötä asia otetaan tutkintaan.

Jos päätöksen tehnyt viranomainen on toiminut asiassa oikein, päätös pysyy ennallaan. Jos päätöstä tehdessä on loukattu nuoren oikeuksia, päätökseen tehdään muutoksia tai päätös kumotaan.

Jos koet, että rajoitustoimenpide sinua kohtaan on epäreilu eikä oikeutettu, voit tehdä siitä valituksen hallinto-oikeuteen.

Ohjeistus on aina rajoituspäätöksen liitteenä.

Kysy ohjaajalta lisätietoa!

Nuorten oikeusturvakeinot

Jos nuori kokee, että Jukolassa ei noudateta lakia, tai nuorta on kohdeltu epäasiallisesti, nuori voi hyödyntää omia oikeusturvakeinoja.

Ohjaajien toimintaan ja päätöksiin on **aina** perustelut.

Ohjaaja voi jutella kanssasi perusteista, jos niissä on jotain, mitä et ymmärrä.

On hyvä jutella avoimesti, mitkä asiat vaikuttavat päätöksen tekemiseen. Jos vielä koet, että sinua on kohdeltu väärin ja oikeuksiasi on loukattu, voit hyödyntää oikeusturvakeinojasi.

”Jukolan henkilöstö toimii reilusti ja perustelee minulle miksi he toimivat näin.”

Vastausten keskiarvo **3,8** (1-5)

”Nuoren omaohjaaja, nuori itse sekä hänelle läheiset aikuiset työskentelevät tavoitteellisesti yhdessä.”

83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä

Nuori voi tehdä Jukolan toiminnasta:

Muistutuksen
Kantelun
Oikaisuvaatimuksen

JOS JOKIN KOHTAAMASI TILANNE MIETITYTTÄÄ SINUA, ENSIMMÄISENÄ KANNATTAA JUTELLA OHJAAJIEN KANSSA!

Nuorten oikeusturvakeinot

MUISTUTUS

Jos Jukolan toiminnan laatu on huonoa tai nuori kohtaa huonoa kohtelua, nuori voi tehdä asiasta **muistutuksen**. Muistutus tehdään Jukolan yksikönjohtajalle tai nuoren sijoitus hyvinvointialueen lastensuojelun johtavalle sosiaalityöntekijälle.

Muistutus tehdään yleensä kirjallisena. Vastaus Jukolan yksikönjohtajalle tehtyyn muistutukseen annetaan viimeistään neljän viikon kuluttua muistutuksen tekemisestä. Vastauksessa kerrotaan toimenpiteistä asian suhteen.

KANTELU

Jos Jukolassa toimitaan lainvastaisesti tai asiattomasti, eikä muistutus tuo tulosta, nuorella on oikeus tehdä asiasta **kantelu**. Kantelu tehdään **lupa- ja valvontavirastolle** tai **eduskunnan oikeusasiamiehelle**.

Kantelu tehdään kirjallisena. Kanteluun kirjataan mitä ja milloin on tapahtunut. Kantelusta tulee ratkaisu. Jos ratkaisun mukaan nuoren oikeuksia on loukattu, toimintaa täytyy korjata. Kantelu prosessi voi kestää jopa yli vuoden.

OIKAISUVAATIMUS

Jos nuori **ei ole tyytyväinen** Jukolan aikuisen tai sosiaalityöntekijän tekemään **rajoituspäätökseen**, eikä päätökseen kuulu valitusoikeutta, nuori voi tehdä siitä **oikaisuvaatimuksen**. Oikaisuvaatimus tehdään nuoren sijoittavan hyvinvointialueen sosiaalihuoltoon. Viranomainen tarkistaa päätöksen. Jos päätös ei muutu, mutta nuori silti vielä kokee päätöksen vääräksi, päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.

”Jukolassa tavoitteena on positiivisen muutoksen aikaansaaminen nuoren elämässä, saavuttamalla pienryhmäkodin arjessa yksilöllisesti asetetut tavoitteet ja päämäärät.”

83% nuorista samaa tai täysin samaa mieltä

Mihin ottaa yhteyttä ongelmatilanteissa?

Mikä tahansa ongelma tulee mieleen, aina kannattaa ensin jutella omaohjaajan tai muun sinulle läheisen ohjaajan kanssa!

Voit kertoa huolestasi myös omille vanhemmillesi tai läheisillesi, jotka voivat ottaa asian puheeksi Jukolan ohjaajien kanssa. Jukolan esihenkilöstö on myös käytettävissäsi, jos haluat jutella heidän kanssaan jostain ongelmatilanteesta.

Voit aina halutessasi olla myös yhteydessä ongelmatilanteessa omaan sosiaalityöntekijääsi.

…

Jos koet haluavasi oikeudellista apua, joltain muulta, kuin Jukolan henkilöstöltä tai omalta sosiaalityöntekijältäsi, voit olla yhteydessä **Sosiaalisasiavastaava**an. Voit pyytää häneltä apua esimerkiksi valituksen tai kantelun tekemiseen ja kysyä oikeuksistasi.

Palvelu on luottamuksellista ja maksutonta.

Sosiaaliasiavastaavalle voi soittaa puhelinaikoina (038192504):
maanantai, tiistai, torstai 9.00–12.00
keskiviikko 9.00–15.00
Lisätiedot: https://paijatha.fi/asiointiopas/sosiaali-ja-potilasasiavastaava/#yhteystiedot

…

Lupa- ja valvontavirasto tekee tarkastuskäyntejä Jukolaan ja muihin sijaishuollon yksiköihin suunnitellusti ja yllätyksenä. Lupa- ja valvontavirasto kyläillessä yksiköllä voit luottamuksellisesti jutella tarkastajien kanssa ja kertoa ajatuksesi ja huolesi Jukolan toiminnasta.

Kantelun tekemiseen löydät ohjeistusta Lupa- ja valvontavirasto verkkosivustoilta:
https://lvv.fi/sosiaali-ja-terveydenhuolto/muistutus-tai-kantelu
Pyydä apua ohjaajilta, “sossulta” tai sosiaaliasiavastaavalta.

